

AUTE de 14 de maig de 2004

Litispèndència : requisits i efectes.- Diferències entre la litispèndència i la prejudicialitat penal

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- La representació processal del Sr. Joan Manuel R.P. va interposar demanda, en data 15-11-2001, envers la societat mercantil COL·LABOREM, S.A, en virtut de la qual sol·licitava la resolució del contracte de compra-venda d'accions de 15-7-99, que tenia per objecte les 334 accions de la mercantil GEOTECH, S.A. i que s'imposessin les costes processals a la part defenent.

En data 12-2-2002, la societat COL·LABOREM, S.A. va formular l'excepció dilatòria de litispèndència i va argumentar que existia una demanda interposada per l'agent contra la mercantil GEOTECH,S.A on reclamava l'import dels dividends dels exercicis 1997 i 1998 i que es trobava en tramitació a la Batllia.

II.- L'Honorable Tribunal de Batlles va dictar Aute, de data 16-9-2003, essent la seva part dispositiva la que segueix: "DECIDEIX Que ha d'estimar i estima l'excepció de litispèndència en sentit ampli plantejada per la representació processal de COL·LABOREM, S.A en el seu escrit de 12 de febrer de 2002, suspenent el present judici fins que no recaigui resolució ferma en el marc dels autes civils de número B-0027-4/01, fent imposició de les costes judicials a la part defenent incidental, inclosos els honoraris d'Advocat i Procurador".

III.- La part agent va formular recurs d'apel·lació contra la sentència d'instància i, en data 16-1-2004 va presentar llur escrit de conclusions, en el qual demanava que es dictés un nou Aute que desestimés l'excepció de litispèndència i ordenés la continuació del procés.

Per el contrari, la part apel·lada va lliurar, en data 2-3-2004, el seu escrit de contesta a les conclusions, on sol·licitava la confirmació de l'Aute dictat i la imposició de les costes processals a la part recurrent.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY.

FONAMENTS DE DRET

I.- L'Aute dictat a primera instància acull l'excepció de litispendència, i encara que, com s'afirma a l'Aute impugnat i per part de la part apel·lada, no es fa en un sentit estricte del concepte de litispendència, sinó com un a excepció dirigida a posar de manifest l'existència de prejudicialitat civil entre els dos procediments endegats, convé per part d'aquesta Sala posar de manifest el que segueix.

En primer terme, l'excepció de litispendència, com a institució processal que s'articula a través d'una excepció dilatòria, produeix els seus efectes en un doble ordre: per una banda, en la vessant interna, on es crea la ficció que els extrems fonamentals del procés esdevenen immutables des de la interposició de la demanda ("ut liti pendente, nihil innovetur") i, per l'altra, des de la vessant externa, on l'excepció de litispendència es conceptua com un instrument dirigit a evitar que es puguin dictar resolucions contradictòries entre dos processos, atesa la identitat del seu objecte. En aquest sentit, es permet que a través de l'esmentada excepció es paralitzi la tramitació del segon o ulterior procés. I, per evitar aquesta possibilitat d'existència de sentències o resolucions judicial contràries, s'ha vingut exigint per la jurisprudència la concurrència del següents requisits o pressupòsits per a l'èxit de l'excepció. Així, s'ha exigít que ha de produir-se una triple identitat: subjectiva, objectiva i de la causa petendi. I, en aquesta línia argumentativa, l'Aute de 13 de juliol de 1995 del TSJA sustenta que **"l'excepció de litispendència té per finalitat evitar que la simultània tramitació davant de les jurisdiccions, de dos processos sobre el mateix afer i les mateixes parts, pugui eventualment desembocar en una contradicció de decisions"**.

II.- En el supòsit que ens ocupa, l'excepció de litispendència no pot ésser acollida no solament, perquè, com ja s'indica en la pròpia resolució judicial que es recorre, no concorre la triple identitat exigida, tota vegada que les parts són diverses, l'objecte del procés

també i el mateix s'esdevé amb la causa petendi, sinó perquè encara que a través de l'excepció de litispendència es tracti de posar de manifest l'existència de prejudicialitat civil (i per això la resolució d'instància en el II Considerant es refereix a la interdependència d'objectes entre els processos) tampoc pot reeixir l'excepció.

En efecte, l'excepció es troba destinada a la seva desestimació perquè, en primer lloc, per a la resolució d'aquest procediment, on el que es ventila la viabilitat o no d'una pretensió d'anul·lació d'una compravenda d'accions degut a l'existència d'un vici del consentiment, no esdevé necessari resoldre qüestions que foren objecte de l'altre procés, en el qual es decidia si l'agent tenia o no dret a percebre determinats dividends com a titular que fou d'un determinat nombre de títols-valors. I no existeix aquesta prejudicialitat perquè la compravenda que ara es pretén anul·lar es va perfeccionar, segons les actuacions, en data 15-7-1999, i en el procés 0027-4/01 el que reclama l'agent és l'import que li pugui correspondre, en concepte de dividends, respecte dels exercicis 1997 i 1998. Per consegüent, no es pot convenir amb la resolució d'instància que l'examen d'aquest procés, sobre anul·lació d'una compravenda d'accions de l'any 1999, no es podrà portar a terme fins que hagi finalitzat l'altre.

I, en segon lloc, perquè en l'ordre d'idees abans exposat no s'aprecia per la Sala el risc que es puguin dictar resolucions contràries en els dos processos esmentats perquè mentre en un es decideix si li correspon o no a la part agent el dret a obtenir els dividends dels exercicis 1997 i 1998 i el seu import, en l'altre es resol sobre l'anul·lació de la venda de les accions de l'agent, efectuada l'any 1999, per la concurrència d'un vici del consentiment, per la qual cosa no solament no es donen, com ja s'ha indicat, els pressupòsits de la litispendència, sinó que tampoc existeix el risc que es puguin generar resolucions judicial contraposades.

III.- Els arguments anteriors comporten l'estimació del recurs d'apel·lació, el que suposa que s'hagi de revocar l'Aute dictat a la instància i no s'escaigui imposar les costes d'aquesta alçada. En canvi, el refús de l'excepció de litispendència significa que correspon imposar les costes processals a la part instant de l'incident; és a dir, la part defenent i apel·lada.

Atesa la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de
Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal del Sr. Joan Manuel R.P. contra l'Aute de data 16-9-2003, dictat per l'Honorable Tribunal de Batlles en el marc de l'incident plantejat en el procés ordinari núm. 205-2/01 i revocar la seva part dispositiva, refusant l'excepció de litispendència plantejada per la mercantil COL·LABOREM, S.A. i ordenant la continuació de la tramitació del procés principal. S'escau imposar a la mercantil COL·LABOREM, S.A. les costes processals derivades del rebuig de la qüestió incidental plantejada. No procedeix imposar les costes d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-